

Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης 2016

Επιχειρησιακού Προγράμματος
Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Σύνοψη για τους πολίτες

Ιούνιος 2017

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ 2016

Σύνοψη για τους πολίτες

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία 2014-2020», αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα χρηματοδοτικά εργαλεία της Περιφέρειας. Μέσω του Προγράμματος ενισχύονται παρεμβάσεις που συμβάλουν στην **Έξυπνη, Διατηρήσιμη και Χωρίς Αποκλεισμούς** ανάπτυξη.

Το Πρόγραμμα εξυπηρετεί τους γενικούς στόχους της περιφερειακής αναπτυξιακής στρατηγικής, για:

- μετάβαση της περιφερειακής οικονομίας σ' ένα νέο και βιώσιμο παραγωγικό μοντέλο,
- προστασία και αειφορική διαχείριση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων,
- ολοκλήρωση μεταφορικών υποδομών και δικτύων,
- υποστήριξη και κινητικότητα και αναβάθμιση των προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού, αντιμετώπιση της ανεργίας, και διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.

Δημοσιονομικά στοιχεία Προγράμματος

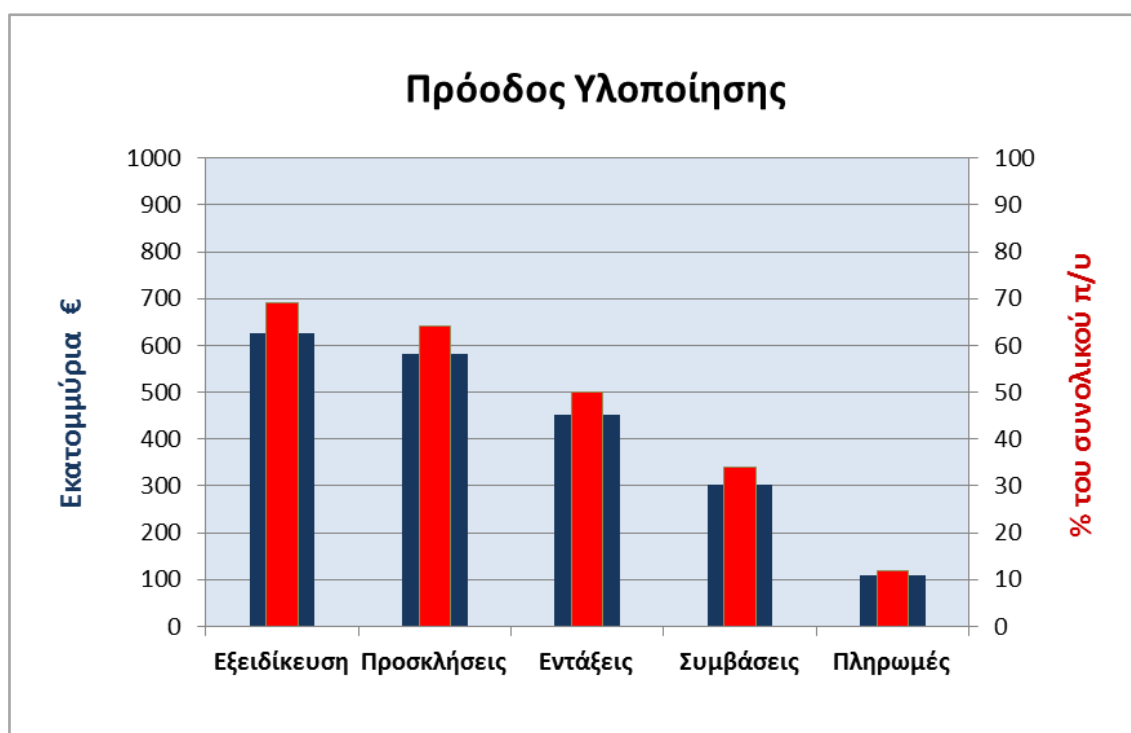
Συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης:	905,7 εκατ. €
Κοινοτική συμμετοχή (80%):	724,6 εκατ. €
<i>ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ</i>	
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης:	601,4 εκατ. €
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο:	123,2 εκατ. €
Εθνική συμμετοχή (20%)	181,1 εκατ. €

Έως το **τέλος του 2016** το Πρόγραμμα είχε σημειώσει σημαντική πρόοδο στην επίτευξη των δεικτών φυσικής και οικονομικής εξέλιξης. Συγκεκριμένα:

Το ύψος του προϋπολογισμού των **δράσεων που εγκρίθηκαν προς χρηματοδότηση** (εξειδίκευση/ενεργοποίηση) ανήλθε σε **69%** της δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος.

Ο προϋπολογισμός των **προσκλήσεων** που εκδόθηκαν ανήλθε σε **64%** της δημόσιας δαπάνης και οι **εντάξεις** σε **50%**. Ειδικότερα, εκδόθηκαν συνολικά **43 προσκλήσεις** ύψους **582,2 εκατ. €** και εντάχθηκαν **119 έργα**, ύψους **451,9 εκατ. €**.

Η **συμβασιοποίηση** των ενταγμένων έργων προχωρά με ομαλό ρυθμό στη δεδομένη χρονική στιγμή και ανέρχεται στο **34%** της δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος, ενώ η **απορρόφηση** (δαπάνες) είναι της τάξης του **12%**, στο τέλος του έτους 2016.

Στις επόμενες σελίδες παρουσιάζονται τα κύρια στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος έως το τέλος του έτους αναφοράς 2016.

Άξονες Παρέμβασης:

- Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
- Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί

- Ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων
- Επενδύσεις για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών
- Επενδύσεις για την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων από πλημμύρες
- Επενδύσεις για την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων από τη διάβρωση των ακτών
- Παρακολούθηση των υδάτων κολύμβησης και ενημέρωση κοινού
- Υποδομές βελτίωσης της ποιότητας και διασφάλισης της ποσότητας του πόσιμου νερού
- Βελτίωση και επέκταση μουσειακών υποδομών
- Επεμβάσεις ανάπλασης και ανάδειξης σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία
- Υποστήριξη εκδηλώσεων σύγχρονου πολιτισμού
- Τουριστική Προβολή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Στοιχεία υλοποίησης

Οι δράσεις που σχετίζονται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων αποκτούν ρυθμό στην υλοποίησή τους μετά την ολοκλήρωση της εκπόνησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Κλιματική Αλλαγή. Τα έργα που υλοποιούνται αφορούν – μεταξύ άλλων – στην **προμήθεια 19 πυροσβεστικών οχημάτων** και στην **αντιπλημμυρική θωράκιση 5 πόλεων και οικισμών** της Κεντρικής Μακεδονίας.

Έως το τέλος του 2016 έχουν ενταχθεί έργα που αφορούν μεταξύ άλλων την προστασία, αποκατάσταση, συντήρηση και ανάδειξη **σημαντικών αρχαιολογικών χώρων και μνημείων** της Περιφέρειας (όπως η ανάπλαση και ανάδειξη της Βασιλικής Νεκρόπολης και του Ανακτόρου των Αιγών στη Βεργίνα), καθώς και παρεμβάσεις υποστήριξης σημαντικών **καθιερωμένων εκδηλώσεων σύγχρονου πολιτισμού** (όπως τα Φεστιβάλ Κινηματογράφου και Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης), έργα τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στην **προώθηση του πολιτιστικού προϊόντος**, στη λογική της αύξησης του τουρισμού στην Κεντρική Μακεδονία.

Χρηματοδοτική Βαρύτητα

23,6 %

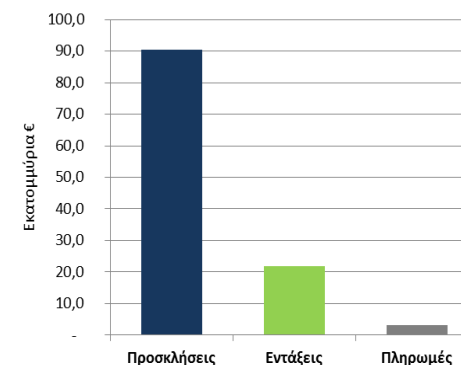
του Προγράμματος

Προσκλήσεις: **90,4** εκατ. €

Εντάξεις: **21,8** εκατ. €

Πληρωμές: **3,1** εκατ. €

Άξονες Παρέμβασης:

- Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων

Δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί

- Ολοκλήρωση οδικών συνδέσεων Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών
- Βελτίωση ή κατασκευή περιφερειακών συνδέσεων με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών
- Βελτίωση ή επέκταση των ενδοπεριφερειακών μεταφορικών δικτύων
- Αναβάθμιση σιδηροδρομικής σύνδεσης λιμένα Θεσσαλονίκης με το υπόλοιπο δίκτυο
- Ανάπτυξη δικτύων φυσικού αερίου χαμηλής και μεσαίας πίεσης

Στοιχεία υλοποίησης

Αξιόλογη υλοποίηση στην λήξη του 2016 εμφανίζουν οι δράσεις που αφορούν τις βιώσιμες μεταφορές και την άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων, με την υλοποίηση **σημαντικών έργων οδικών μεταφορών** (όπως αυτά της κατασκευής ανισόπεδου κόμβου Κ16 στη συμβολή ΠΑΘΕ και εσωτερικής περιφερειακής οδού Θεσσαλονίκης και της κατασκευής του οδικού τμήματος Ποτίδαιας – Κασσανδρείας) **σε μήκος 85 χλμ.**

Χρηματοδοτική Βαρύτητα

37,2 %

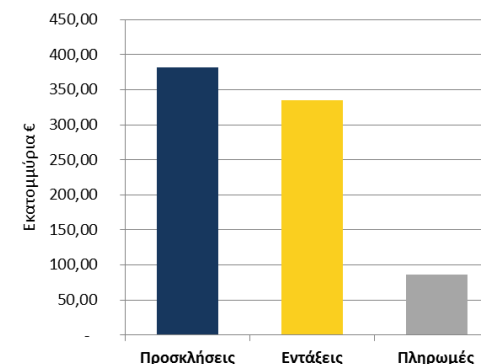
του Προγράμματος

Προσκλήσεις: **381,9** εκατ. €

Εντάξεις: **335,2** εκατ. €

Πληρωμές: **86,3** εκατ. €

Άξονες Παρέμβασης:

- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΤΠΑ)

Δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί

- Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών και υποδομών υγείας
- Κοινωνικές υποδομές

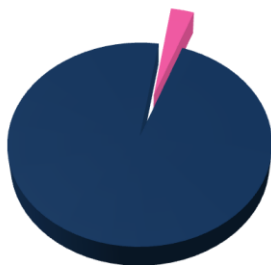
Στοιχεία υλοποίησης

Υψηλή απόδοση εμφανίζουν στο τέλος του 2016 οι δράσεις που αφορούν τις υποδομές υγείας με σημαντικές παρεμβάσεις στο **Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ Θεσσαλονίκης** και στο **Γενικό Νοσοκομείο Βέροιας**, οι οποίες απευθύνονται στο σύνολο των κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Χρηματοδοτική Βαρύτητα

3,2 %

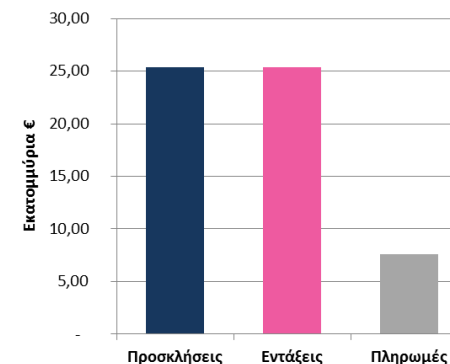
του Προγράμματος

Προσκλήσεις: **25,4** εκατ. €

Εντάξεις: **25,3** εκατ. €

Πληρωμές: **7,6** εκατ. €

Άξονες Παρέμβασης:

- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΚΤ)

Δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί

- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικό / βρεφικό / βρεφονηπιακό σταθμό, ΚΔΑΠ, κλπ)
- για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
- Δομές για αστέγους
- Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών
- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ) για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες, βρεφονηπιακοί σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας
- Κέντρα Δημέρευσης-ημερήσιας φροντίδας ΑμεΑ
- Κέντρα Κοινότητας
- Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

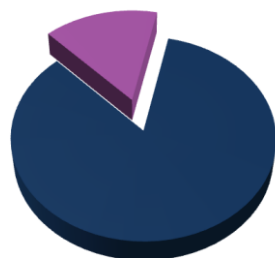
Στοιχεία υλοποίησης

- Περισσότεροι από **14.000 γονείς** (μητέρες και πατέρες με επιμέλεια παιδιών) υποστηρίχθηκαν μέσα από τη διάθεση θέσεων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών σε βρεφικούς/βρεφονηπιακούς σταθμούς, παιδικούς σταθμούς και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)
- Περισσότεροι από **450 γονείς παιδιών με αναπηρία** (μητέρες και πατέρες με επιμέλεια) υποστηρίχθηκαν μέσα από τη διάθεση θέσεων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες σε ΚΔΑΠ βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας.
- Υποστηρίχθηκαν 4 δομές «συμβουλευτικών κέντρων και ξενώνων κακοποιημένων γυναικών» με **539 ωφελούμενες γυναίκες και παιδιά**
- Άρχισε η λειτουργία 6 «Κέντρων Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ΑμεΑ» με **182 ωφελούμενους**
- Συνεχίστηκε η λειτουργία των «Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)» με **255 ωφελούμενους**
- Υποστηρίχθηκαν **186 σχολικές μονάδες** για την παροχή εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για την ένταξη μαθητών ΜεΑ & ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (σχολικά έτη 2015-16 και 2016-17), με **196 ωφελούμενους μαθητές**.

Χρηματοδοτική Βαρύτητα

15,4 %

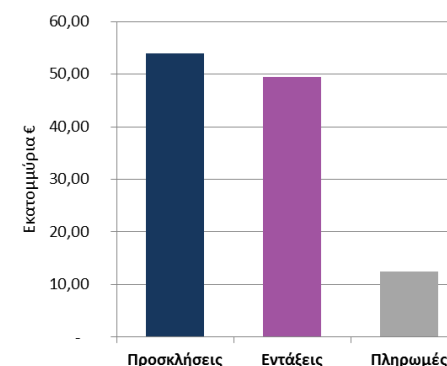
του Προγράμματος

Προσκλήσεις: **53,9** εκατ. €

Εντάξεις: **49,5** εκατ. €

Πληρωμές: **12,5** εκατ. €

Άξονες Παρέμβασης:

- Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση

Δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί

- Ανάπτυξη κτιριακών υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης
- Ανάπτυξη κτιριακών υποδομών σχολικής εκπαίδευσης
- Ανάπτυξη υποδομών και εξοπλισμών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Αναβάθμιση εξοπλισμού ΤΠΕ σε σχολικές μονάδες

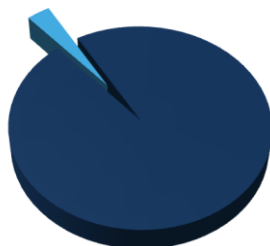
Στοιχεία υλοποίησης

Ικανοποιητική υλοποίηση εμφανίζουν στη λήξη του 2016 οι δράσεις που αφορούν την εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση, μετά την ολοκλήρωση των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών ενεργειών για την χαρτογράφηση των αναγκών στο τομέα της εκπαίδευσης και την ιεράρχηση των αναγκών, στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την **μείωση της σχολικής διαφυγής**. Υλοποιούνται παρεμβάσεις σε 4 νηπιαγωγεία, 3 δημοτικά σχολεία και 1 γενικό λύκειο της Κεντρικής Μακεδονίας, που απευθύνονται σε **1.105 νήπια και παιδιά**.

Χρηματοδοτική Βαρύτητα

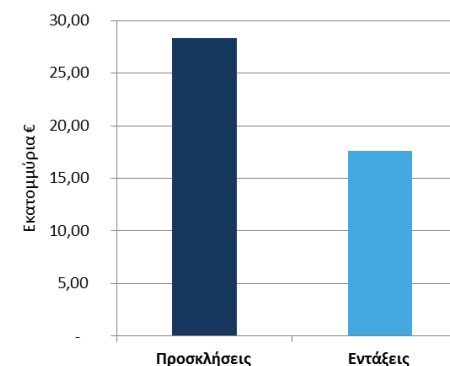
3,2 %

του Προγράμματος

Προσκλήσεις: **28,3** εκατ. €

Εντάξεις: **17,6** εκατ. €

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Αναφορικά με τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) στο Πρόγραμμα και ειδικότερα τις ΟΧΕ-BAA (Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη) σημειώθηκε η εξής πρόοδος στην υλοποίηση:

Το Ιούλιο του 2016 ολοκληρώθηκαν οι δυο Οδηγοί Εφαρμογής των δράσεων ΟΧΕ-BAA και ολοκληρώθηκε η διαδικασία εξειδίκευσης (με γραπτή διαδικασία προς τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης) των δράσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και για τα δυο «αστικά» επίπεδα (Θεσσαλονίκη, λοιπά αστικά κέντρα).

Τον Αύγουστο του 2016 δημοσιεύτηκαν δυο προσκλήσεις υποβολής προτάσεων προς τις αστικές αρχές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και των Σχεδίων Δράσης τον Δεκέμβριο του 2016, η οποία παρατάθηκε μέχρι τον Φεβρουάριο το 2017, ύστερα από σχετικά αιτήματα των αστικών αρχών. Τον Ιούνιο του 2017 προγραμματίζεται η έγκριση όλων των ΣΒΑΑ.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (RIS3)

Ένα σημαντικό τμήμα των πόρων του Προγράμματος (140 εκ. €) θα κατευθυνθεί σε παρεμβάσεις για την ενίσχυση του περιφερειακού δυναμικού Έρευνας και Καινοτομίας, την παραγωγή νέας γνώσης, τη διείσδυση τεχνολογιών γενικής χρήσης (Key Enabling Technologies), την ενίσχυση των μηχανισμών υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, την ενθάρρυνση δημιουργίας νέων συνεργατικών σχηματισμών μεταξύ επιχειρήσεων, τη νεοφυή επιχειρηματικότητα κ.ά.

Το εργαλείο για την προώθηση των στόχων αυτών είναι η Στρατηγική Ευφυούς Εξειδίκευσης (RIS3). Είναι ολοκληρωμένη - και τοπικά προσανατολισμένη - ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού, που αποσκοπεί στο να αναδείξει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων σε τομείς υψηλού δυναμικού και έντονου περιφερειακού ενδιαφέροντος.

Κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση της Στρατηγικής RIS3 παίζει η «Επιχειρηματική Ανακάλυψη», μια διαδικασία αναζήτησης τομέων και κλάδων «πρωταθλητών» στο παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας, στην οποία συμμετέχουν οι εκπρόσωποι της λεγόμενης «τριπλής έλικας» δηλαδή των φορέων Έρευνας, Επιχειρηματικότητας και Περιφερειακής Διοίκησης. Μέσω της διαδικασίας αυτής – η οποία συνεχίστηκε και το 2016 – βελτιώνεται και επικαιροποιείται το κείμενο της Στρατηγικής.

Εντός του 2016 ολοκληρώθηκε η διαδικασία διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς για την εξειδίκευση του Σχεδίου Δράσης της Στρατηγικής και την τυπολογία των σχετικών προσκλήσεων. Τα πορίσματα ενσωματώθηκαν στο κείμενο της Στρατηγικής το οποίο εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εντός του έτους αναφοράς. Η έναρξη της υλοποίησης των παρεμβάσεων που προβλέπει η Στρατηγική αναμένεται εντός του 2017, μετά την εξειδίκευση των Αξόνων 1, 2 και 3 του Προγράμματος.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ, ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ (ΠΕΣΚΕ)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Η «Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων» (εν συντομία «ΠΕΣΚΕ») στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι το κύριο στρατηγικό κείμενο της Περιφέρειας για τον τομέα της κοινωνικής ένταξης και προτείνει μέτρα πολιτικής για την αντιμετώπιση των οξυμένων κοινωνικών αναγκών. Ωφελούμενοι αυτής της Στρατηγικής είναι οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και κυρίως οι πλέον ευάλωτοι στη φτώχεια, στις διακρίσεις και στον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις της Στρατηγικής καλύπτουν προτεραιότητες πολιτικής όπως είναι η πρόσβαση σε βασικά αγαθά, η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και φροντίδας, η πρόσβαση στην κατάρτιση και στην απασχόληση.

Το βασικότερο χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση της ΠΕΣΚΕ είναι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΠ ΠΚΜ) 2014-2020, καθώς περισσότερα από 130 εκατ. ευρώ θα αξιοποιηθούν για την υλοποίηση δράσεων ΕΚΤ που περιγράφονται στην ΠΕΣΚΕ. Η υλοποίηση της ΠΕΣΚΕ έχει ήδη ξεκινήσει καθώς πληθώρα δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα έχουν ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 9B του ΕΠ ΠΚΜ.

Η Περιφέρεια στην πράξη!

Οι δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος
Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020 συγχρηματοδοτούνται
από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

